

AA

NVE-

SVNR.:

BEH.:

2358 6.6.78

Kopi av brev fra

Olje- og energidepartementet

Vassdragsavdelingen

ARKIVERE

NVE

Mesna Kraftselskap

2601 LILLEHAMMER

OED 1893/78 V HSo/Be

2.6.78

**MESNA KRAFTSELSKAP. REGULERING AV SØR-MESNA. ENDRING AV
MANØVRERINGSREGLEMENT**

Ved kongelig resolusjon av 19. mai 1978 er bestemt:

"Mesna Kraftselskap tillates å senke Sør-Mesna 1,0 m under den grense som i dag gjelder før 1. desember. Nytt manøvreringsreglement fastsettes i overensstemmelse med departementets foredrag av 19. mai 1978.

De ytterligere vilkår vedrørende fisket i Mesnavatna fastsatt ved kgl.res. 16. mars 1934 endres i overensstemmelse med departementets foredrag av 19. mai 1978".

Fra departementets tilråding tilsettes:

"Olje- og energidepartementet finner at den omsøkte endring av manøvreringsreglementet vil ha store fordeler for driften av kraftverkene i Mesnavassdraget i år med dårlige nedbørforhold. Skadevirkningene ved endringen synes å være ubetydelige, verken forurensningsforholdene eller forholdene for fisket vil bli forverret. Det fremgår dessuten av søknaden at kraftselskapet ikke er interessert i å benytte en eventuell tillatelse i normale år. Behovet for vinterveier og vannkjøring som synes å ha vært bakgrunnen for tidsbegrensningen av senkingen er forhold som er lite aktuelle i dag. På denne bakgrunn vil Olje- og energidepartementet tilrå at tillatelse til omsøkte endring blir gitt. Tillatelsen foreslås gitt på vilkår som foreslått av Hovedstyret. Og nytt manøvreringsreglement foreslås fastsatt i samsvar med Hovedstyrets forslag.

Når det gjelder de nye vilkårene for fisket i Mesnavatna, viser departementet til at det er oppnådd enighet mellom kraftselskapet og fiskerikonsulenten i Øst-Norge om hvordan vilkårene skal benyttes i en eventuell tillatelse. Disse vilkår vil erstatte det gamle vilkåret

om å anlegge, drive og vedlikeholde en fiskeklykkingsanstalt, gitt ved kgl.res. 16. mars 1934, dette vilkår vil nå bli opphevet".

Det nye manøvreringsreglement for reguleringsdammene i Søndre og Nordre Mesnavatna er sålydende:

I. Sørbestemmelser for Søndre Mesnavatn:

1.

Søndre Mesnavatn kan oppdemmes til samme høyde som tidligere og senkes således at man får en samlet reguleringshøyde på 7,50 m.

2.

I tiden fra vårflommen er avløpet og inntil 1. desember skal manøvreringe foregå således at vasstanden ikke senkes lavere enn 1,75 m under øverste reguleringsgrense (overløpet) og ikke lavere enn 3,50 m før 1. februar. Dersom vasstanden før 1. desember senkes lavere enn 0,75 m under øverste reguleringsgrense, skal grunneierne langs Sør-Mesna straks underrettes.

Overløpet skal alltid være helt åpent og vasstanden må ikke overstige dette uten at alle reguleringsinnretninger er åpnet

4.

Det avgis det til den alminnelige fløting i elva ned til Nordre Mesnavatn (Bustokelva) nødvendige vatn overensstemmende med de ved overenskomst eller skjønn fastsatte bestemmelser.

II. Sørbestemmelser for Nordre Mesnavatn:

1.

Nordre Mesnavatn kan oppdemmes til samme høyde som tidligere og senkes således at man får en samlet reguleringshøyde på 8,3 m. Reguleringsgrensene er betegnet med kotene henholdsvis 108,3 og 100,0 m.

2.

Vasstanden må ikke overstige høyeste reguleringsgrense uten at alle reguleringsinnretninger er åpnet.

3.

I tilfelle av at Mesna gjøres fløtbar, skal der avgis nødvendig fløtingsvatn til drift av en tømmerrenne overensstemmende med de ved overenskomst eller skjønn fastsatte bestemmelser.

III. Felles bestemmelser for begge vatn

1.

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige merker ved de to dammer. Merkene skal godkjennes av det offentlige.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at vassdragets naturlige flomvassføring såvidt mulig ikke forøkes. Heller ikke må dets naturlige lavvassføring forminskes til skade for andres rettigheter.

Før øvrig kan vasslippingen foregå etter de i Mesna utbyggede anleggs behov og etter nærmere bestemmelse av Mesna Brukseierforening.

3.

Til å foreslå manøvreringen antas norske statsborgere som godtas av vedkommende regjeringsdepartement.

Damvokterens bolig skal ligge i dammenes umiddelbare nærhet og være forsynt med telefon.

4.

Det skal påses at flomløpene ikke hindres av is eller lignenede samt at dammene til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over dammenes manøvrering, avleste vass stander, samt observeres og noteres om det måtte forlanges regnmengder, temperatur m.v. Av denne protokoll sendes der ved hver måneds utgang avskrift til Vassdragsdirektøren

5.

Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende regjeringsdepartement.

6.

Forandringer i dette reglement kan kun foretas av Kongen etter at Brukseierforeningen og de interesserte kommuner har hatt anledning til å uttale seg.

De nye ytterligere vilkår for rregulering av Mesnavatna lyd

1.

I.

For å avhjelpe skadevirkninger av utbyggingen skal reguleringsanleggets eier dersom vedkommende departement eller den dette bemyndiger finner det nødvendig:

1. Sette ut yngel og/eller settefisk (herunder også flerårig fisk) av det antall, de arter og stammer, den størrelse og kvalitet, og på den tid, sted og måte som måtte fastsettes, og dekke alle utgifter forbundet med fangst av stamfisk, klekking, foring, transport og utsetting av den fisk som settes ut.
2. Bekoste enkle fiskeribiologiske undersøkelser som omfatter de populasjoner som berøres av utbyggingen.

II.

Alle utgifter forbundet med nødvendig kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovennevnte vilkår eller pålegg gis med hjemmel i disse vilkår dekket av konsesjonæren.

2.

Til anlegg og drift av reguleringsanleggene ved Søndre og Nordre Mesnavatn skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innfødts- eller statsborgerrett. Vedkommende myndighet kan dog tillate unntakelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øve eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig. Såfremt ikke offentlige hensyn taler kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag noen i strid med foranstående bestemmelse er i konsesjonærens tjeneste erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil kr 50,00 - femti kroner - for hver person.

3.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av reguleringsanleggene ved Søndre og Nordre Mesnavatn anvende norske varer, for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig - herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen - samt en pris som ikke med mere enn 10% overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud antas det tilbud som representerer det største innenlandske fallende arbeide og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell - i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skje

5

I tilfelle av tvist om dette avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet.

For overtredelse av bestemmelsene i pårørende post er legger konsesjoneren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 - femten pct. - av verdien. Mulkten tilfaller statkassen.

Etter fullmakt

Hans-Ludvig Dehli

Kjell Haagenzen

Sør-Trøndelag Kraftselskap fra Sør-Trøndelag fylke på uendrede vilkår ved kongelig resolusjon 17. november 1972. For øvrig vil også avgiften i 4 av reguleringskonsesjonene kunne tas opp til ny vurdering 20 år etter at de opprinnelig ble gitt. For de øvrige 2 tillatelser går departementet ut fra at Kraftselskapet foretar de frivillige justeringer som i så fall ville være rimelige. Departementet vil på denne bakgrunn i tilslutning til Hovedstyret foreslå at reguleringskonsesjonene overføres Sør-Trøndelag Kraftselskap på uendrede vilkår.

Selv om ervervet representerer en så stor fallmengde at den overskrider den grense som ervervslovens § 2, 2. ledd fastsetter for at Stortingets samtykke til konsesjon bør foreligge, finner ikke departementet det i dette tilfelle nødvendig å forelegge saken for Stortinget. I og med reguleringstillatelsene har Stortinget i realiteten også tatt standpunkt til utbyggingen av fallene. Om Sør-Trøndelag fylke eller det interkommunale Sør-Trøndelag Kraftselskap står som eier, kan i denne sammenheng ikke ha noen betydning.

For ervervstillatelsens vedkommende tilrår departementet at det fastsettes vilkår i samsvar med det inntatte forslag fra Hovedstyret.

Olje- og energidepartementet

tilrår:

- 1) I medhold av lov om konsesjon for vannfall, bergverk og annen fast eiendom m. v. av 14. desember 1917, tillates Sør-Trøndelag Kraftselskap å erverve Sør-Trøndelag fylkes fallrettigheter i Lundesokna, Svartelva og Søa på de vilkår som er nevnt i Olje- og energidepartementets foredrag av 19. mai 1978.
- 2) Regulerings- og overføringstillatelser gitt Sør-Trøndelag fylkeskommune/Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk og som er nevnt i Olje- og energidepartementets ovennevnte foredrag overføres Sør-Trøndelag Kraftselskap på uendrede vilkår.

11. Mesna Kraftselskap.

(Regulering av Sør-Mesna. Endring av manøvreringsreglement.)

Kongelig resolusjon av 19. mai 1978.

Mesna Kraftselskap søkte i brev av 16. november 1976 om tillatelse til endring av manøvreringsreglementet for Sør-Mesna.

Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen har i brev av 27. februar 1978 avgitt følgende uttalelse i saken:

«Ved brev av 16. november 1976 har Mesna Kraftselskap oversendt Hovedstyret følgende søknad til uttalelse:

«I manøvreringsreglement for Sør-Mesna heter det:

«I tiden fra vårlommen er avløpet og inntil 1. desember skal manøvreringen foregå således at vannstanden ikke senkes lavere enn 0,75 m under øverste reguleringsgrense (overløpet) og ikke lavere enn 3,50 m før etter 1. februar.»

På grunn av nevnte avsnitt i manøvreringsreglementet for Sør-Mesna, er driften av kraftverkene i Mesnavassdraget før 1. desember avhengig av magasin vann fra Nord-Mesna i år med dårlige nedbørsforhold.

For å oppfylle våre forpliktelser med forsyning til Lillehammer Vannverk og driftsvann til Mesna Kartonfabrik A/S må kraftselskapet tappe noe vann også i tørre somrer. For å vise at det også er sterke fiskeinteresser i Mesnaelva, vedlegges kopi av brev fra Lillehammer Sportsfiskerforening av 10. november 1976.

Vi mener at denne situasjonen er uholdbar for en betryggende kraftforsyning framover, da en tvungen tapping av Nord-Mesna i tilsvarende nedbørfattige somrer som 1976, uten mulighet for etterfylling fra Sør-Mesna, vil føre til kritisk lav vannstand og tappesvikt i Nord-Mesna.

På bakgrunn av disse erfaringer søker vi om en generell tillatelse til å senke Sør-Mesna 1,0 m under den grense som i dag gjelder før 1. desember.

Det kan opplyses at i normale år er kraftselskapet ikke interessert i å benytte en slik eventuell tillatelse.

Vi kan opplyse at kraftselskapet 28. september 1976 henvendte seg til grunneierne ved Sør-Mesna og Ringsaker Almenning om tillatelse til tapping, men fikk avslag i brev av 9. oktober 1976 uten begrunnelse fra grunneierne. Ringsaker Almenning svarte derimot positivt.

Kopi av brevene vedlegges.

Liknende tillatelse ble gitt høsten 1955 og 1959.»

Det vedlagte brev fra grunneierne ved Sør-Mesna av 9. oktober 1976 lyder:

«Grunneierne ved Sør-Mesna var samlet til møte på Bjørkhaugen den 8. d. m.

Forespørselen om å få lov til å påbegynne tapping av Sør-Mesna ble drøftet.

Vedtak:

Undertegnede grunneiere er enige om at gjeldende kontrakt overholdes, slik at påbegynnning av tapping ikke finner sted.»

Ringsaker Almenning har gitt positivt svar, da de hevder at bakgrunnen for dette reglement var å bevare isveier for tømmertransport.

Lillehammer Sportsfiskerforening, brev av 10. november 1976 som var vedlagt søknaden lyder:

tuell tillatelse. Kraftselskapet fikk slik tillatelse høsten 1955 og i 1959.

På lokalt hold er det framkommet få innsigelser mot endringen i manøvreringsreglementet.

I Ringsaker kommune er det bare Friluftss- og naturvernemnda som frarår at konsesjon blir gitt, mens samtlige andre instanser som har uttalt seg går inn for at tillatelse skal bli gitt. Ringsaker kommune har bedt om at grunneierne langs Sør-Mesna skal underrettes når kraftselskapet vil benytte seg av omsøkte senking. Hovedstyret vil derfor anbefale at et slikt vilkår blir tatt inn i en eventuell tillatelse. Fylkesfriluftsnemnda og Fylkesmannen i Hedmark anbefaler likeledes at søknaden innvilges.

I Lillehammer kommune er det også bare friluftsnemnda som frarår at søknaden blir innvilget, mens de andre instanser ikke har hatt noen innvendinger mot søknaden. Hverken fylkesfriluftsnemnda eller Fylkesmannen i Oppland har noe å bemerke til at søknaden blir imøtekommet.

Statens forurensningstilsyn antar at forholdene i Mesnaelva vil bli noe bedre enn i dag, da vassføringen i tørre perioder om sommeren nå er minimal. Større vassføring i tørre sommerperioder vil bedre vassutskiftingen i elva.

Fiskerikonsulenten i Øst-Norge og Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk har foreslått nye vilkår for begge Mesnavatna som følge av den omsøkte endring i manøvreringsreglementet. Kraftselskapet har protestert mot at disse nye vilkårene blir tatt med i en eventuell tillatelse, og av denne grunn ble det avholdt et møte i NVE 13. januar 1978 med kraftselskapet og fiskerikonsulenten i Øst-Norge. På møtet bekreftet fiskerikonsulenten at de foreslåtte vilkår fra Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk bare ville bli gjort gjeldende for de to Mesnavatna, Mesnaelva samt nedre deler av tilløpselvene til Mesnavatna. De foreslåtte fiskeribiologiske undersøkelser skulle være enkle undersøkelser som ble begrenset til ovennevnte vatn og elvestrekninger. Etter dette ble det oppnådd enighet om at de vilkårene som var foreslått fra Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk skulle benyttes i en eventuell tillatelse til endring av manøvreringsreglementet for Sør-Mesna.

Av de øvrige merknader framgår at en slik endring av manøvreringsreglementet som omsøkt ikke vil medføre skade av betydning, men heller være en fordel ved at den årlige nedtapping av Nord-Mesna kan komme senere og bli mindre. For selve Mesnaelva er endringen etter Hovedstyrets syn en fordel, fordi vassføringen i svært tørre perioder vil bli bedret.

Ringsaker Jakt- og Fiskeområde har for kraftselskapet slik at den omsøkte senking ikke noe år skulle settes i gang før 1. november, og foreningen finner under denne setning ikke noe grunnlag for innvending mot søknaden. Kraftselskapet sier i sin kommentar til denne uttalelse at den begrensning som ligger i at senkingen først kan settes i gang 1. november antas å være noe uheldig, ettersom tillatelsen bør kunne avhjelpes i vanskelige situasjoner. Hovedstyret er enig med kraftselskapet i dette, og samtidig til selve søknaden, der det opplyses at i normale år er kraftselskapet ikke interessert i å benytte en slik tillatelse som omsøkt.

Hovedstyret finner etter en samlet vurdering at skadevirkningene og ulempene ved den omsøkte endring av manøvreringsreglementet for Sør-Mesna er små i forhold til de mulige fordelene som oppnås. Hovedstyret kan i denne forbindelse heller ikke se annet enn at fiskeriinteressene ser seg tjent med endringen, noe som ikke kan være uvesentlig for fiskeriinteressene, i det hele. Hovedstyret vil anbefale at tillatelse til omsøkte endring blir gitt.

Når det gjelder vilkårene for fisket i Mesnavatna viser Hovedstyret til at det er enighet mellom kraftselskapet og fiskerikonsulenten i Øst-Norge om hvorledes de nye vilkårene foreslått av Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk skal benyttes i en eventuell tillatelse. Disse vilkår vil erstatte det gamle vilkåret om å anlegge, drive og vedlikeholde en fiskeutklekkingsanstalt, som var gitt første punkt i de ytterligere vilkår for Mesnavatna, gitt ved kongelig resolusjon 16. januar 1934. Disse vilkår anbefales derfor opphevet. Vedlagt følger forslag til nytt manøvreringsreglement og forslag til endring av de tidligere vilkår for Mesna-vatna.

Sakens dokumenter vedlegges.

Behandlet i Hovedstyrets møte 20. februar 1978.»

Hovedstyrets forslag til manøvreringsreglement for reguleringsdammene i Søndre Mesnavatn:

I. Særbestemmelser for Søndre Mesnavatn:

1.

Søndre Mesnavatn kan oppdemmes til en høyde som tidligere og senkes således at man får en samlet reguleringshøyde på 7 meter.

2.

I tiden fra vårflommen er avløpet og 1. desember skal manøvreringen foregå slik at vasstanden ikke senkes lavere enn 1 meter over den naturlige vannstanden.

1,75 m under øverste reguleringsgrense (overløpet) og ikke lavere enn 3,50 m før 1. februar. Dersom vasstanden før 1. desember senkes lavere enn 0,75 m under øverste reguleringsgrense, skal grunneierne langs Sør-Mesna straks underrettes.

3.

Overløpet skal alltid være helt åpent og vasstanden må ikke overstige dette uten at alle reguleringsinnretninger er åpnet.

4.

Det avgis det til den alminnelige fløting i elva ned til Nordre Mesnavatn (Bustokelva) nødvendige vatn overensstemmende med de ved overenskomst eller skjønn fastsatte bestemmelser.

II. Særbestemmelser for Nordre Mesnavatn:

1.

Nordre Mesnavatn kan oppdemmes til samme høyde som tidligere og senkes således at man får en samlet reguleringshøyde på 8,3 m. Reguleringsgrensen er betegnet med kotene henholdsvis 108,3 og 100,0 m.

2.

Vasstanden må ikke overstige høyeste reguleringsgrense uten at alle reguleringsinnretninger er åpnet.

3.

I tilfelle av at Mesna gjøres fløtbar, skal der avgis nødvendig fløtingsvatn til drift av en tømmerrenne overensstemmende med de ved overenskomst eller skjønn fastsatte bestemmelser.

III. Felles bestemmelser for begge vatn.

1.

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige merker ved de to dammer. Merkenene skal godkjennes av det offentlige.

2.

Der skal ved manøvreringen has for øye at vassdragets naturlige flomvassføring såvidt mulig ikke forøkes. Heller ikke må dets naturlige lavvassføring forminskes til skade for andres rettigheter.

For øvrig kan vasslippingen foregå etter de i Mesna utbyggede anleggs behov og etter nærmere bestemmelse av Mesna Brukseierforening.

3.

Til å forestå manøvreringen antas norske statsborgere som godtas av vedkommende regjeringsdepartement.

Damvokterens bolig skal ligge i dammenes umiddelbare nærhet og være forsynt med telefon.

4.

Det skal påses at flomløpene ikke hindres av is eller lignende samt at dammene til enhver tid er i god stand.

Der føres protokoll over dammenes manøvrering, avleste vasstander, samt observeres og noteres om det måtte forlanges regnmengder, temperatur m. v. Av denne protokoll sendes der ved hver måneds utgang avskrift til Vassdragsdirektøren.

5.

Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende regjeringsdepartement.

6.

Forandringer i dette reglement kan kun foretas av Kongen etter at Brukseierforeningen og de interesserte kommuner har hatt anledning til å uttale seg.

Forslag til endring av de ytterligere vilkår fastsatt ved kongelig resolusjon 16. mars 1934 for reguleringsbetingelser for Mesnavatna:

1.

I.

For å avhjelpe skadevirkninger av utbyggingen skal reguleringsanleggets eier dersom vedkommende departement eller den dette be- myndiger finner det nødvendig:

1. Sette ut yngel og/eller settefisk (herunder også flerårig fisk) av det antall, de arter og stammer, den størrelse og kvalitet, og på den tid, sted og måte som måtte fastsettes, og dekke alle utgifter forbundet med fangst av stamfisk, klekking, føring, transport og utsetting av den fisk som settes ut.
2. Bekoste enkle fiskeribiologiske undersøkelser som omfatter de populasjoner som berøres av utbyggingen.

II.

Alle utgifter forbundet med nødvendig kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovennevnte vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår dekkes av konsesjonæren.

2.

Til anlegg og drift av reguleringsanleggene ved Søndre og Nordre Mesnavatn skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innføds- eller statsborgerrett. Vedkommende myndighet kan dog tillate unntakelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig. Såframt ikke offentlige hensyn taler derimot, kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag noen i strid med foranstående bestemmelser er i konsesjonærens tjeneste erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil kr. 50,— femti kroner — for hver person.

3.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av reguleringsanleggene ved Søndre og Nordre Mesnavatn anvende norske varer, for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mere enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeide og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist om dette avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten pst. — av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

Miljøverndepartementet uttaler i brev av 20. mars 1978 følgende om saken:

«En viser til Deres brev av 10. mars 1978 vedlagt Hovedstyret for NVE's innstilling av 27. februar 1978 vedrørende ovenstående.

Departementet har ingen merknader til endringen i manøvreringsreglementet.

Hovedstyret foreslår at DVF's forslag til vilkår vedrørende fisk følges. Departementet er enig i dette.

Departementet finner det ikke nødvendig å fastsette spesielle vilkår etter lov om vern mot vannforurensning.»

Departementet skal bemerke:

I brev av 16. november 1976 har Mes Kraftselskap søkt om generell tillatelse til senke Sør-Mesna 1,0 m under den grense som i dag gjelder før 1. desember. Bakgrunnen for søknaden er at driften av kraftverkene i Mesnavassdraget før 1. desember er avhengig av magasinvann fra Nord-Mesna i år med dårlige nedbørsforhold. Kraftselskapet har også forpliktelser med forsyning til Lillehammer Værverk og med driftsvann til Mesna Kartongbrik A/S, og må av den grunn også tappe vann i tørre somre. En tvungen tapping av Nord-Mesna i svært nedbørfattige somre utgjør en mulighet for etterfylling fra Sør-Mesna før til lav vannstand med stygge strender, og har heller ikke mulighet til å slippe noe vann fra Nord-Mesna til Mesnaelva. Denne situasjonen mener Mesna Kraftselskap er uholdbar for en betryggende kraftforsyning fremover. Mesna Kraftselskap har ved kongelig resolusjon av 13. august 1920 og 16. mars 1921 fått tillatelse til å regulere Sør-Mesna tott 7,5 m ved en heving på ca. 1 m og en senking på ca. 6,5 m.

I det gjeldende manøvreringsreglementet for Sør-Mesna er blant annet tatt inn følgende bestemmelse:

«I tiden fra vårfloppen er avløpet og inntil 1. desember skal manøvreringen forordret således at vannstanden ikke senkes lavere enn 0,75 m under reguleringsgrensen (overløp) og ikke lavere enn 3,50 m før etter 1. februar.»

Bakgrunnen for disse tidsbegrensninger og senkingen synes å ha vært behovet for vinterveier og vannkjøring. Og dette er forhold som i dag synes lite aktuelle.

Det er fremkommet få innsigelser mot endringen i manøvreringsreglementet.

Friluftsfylkes- og naturvernemnda i Ringsaker og friluftsnemnda i Lillehammer frarår at konsesjonen blir gitt.

Men både Ringsaker og Lillehammer kommuner, fylkesfriluftsnemnda og Fylkesmannen i Hedmark samt fylkesfriluftsnemnda og Fylkesmannen i Oppland anbefaler at søknaden imøtekommes. Ringsaker kommune ber om at grunneierne langs Sør-Mesna blir undervurdert når kraftselskapet vil benytte seg av den søkte senkning. Departementet vil i forbindelse med Hovedstyret tilrå at et slikt vilkår blir tatt inn i tillatelsen.

Statens forurensningstilsyn har ingen innvendinger mot endringen i manøvreringsreglementet, og antar at forholdene i Mesnaelva vil bli noe bedre enn i dag.

Fiskerikonsulenten i Øst-Norge og Direktoratet for vilt- og feskvannsfisk har foreslått

nye vilkår vedrørende fiske i begge Mesna-
elvene som følge av den omsøkte endring i
manøvringsreglementet.

Hovedstyret for NVE har tilrådd at søk-
naden imøtekommes.

Miljøverndepartementet har ingen merknad-
er til endringen i manøvreringsreglementet.

Olje- og energidepartementet finner at den
omsøkte endring av manøvreringsreglementet
vil ha store fordeler for driften av kraftver-
kene i Mesnavassdraget i år med dårlige ned-
børsforhold. Skadevirkningene ved endringen
synes å være ubetydelige, verken foruren-
ningsforholdene eller forholdene for fisket vil
bli forverret. Det fremgår dessuten av søknad-
en at kraftselskapet ikke er interessert i å
benytte en eventuell tillatelse i normale år.
Behovet for vinterveier og vannkjøring som
synes å ha vært bakgrunnen for tidsbegrens-
ningen av senkingen, er forhold som er lite
aktuelle i dag. På denne bakgrunn vil Olje-
og energidepartementet tilrå at tillatelse til
omsøkte endring blir gitt.

Tillatelse foreslås gitt på vilkår som fore-
slått av Hovedstyret. Og nytt manøvrerings-
reglement foreslås fastsatt i samsvar med Ho-
vedstyrets forslag.

Når det gjelder de nye vilkårene for fisket
i Mesnavatna, viser departementet til at det
er oppnådd enighet mellom kraftselskapet og
fiskerikonsulenten i Øst-Norge om hvordan vil-
kårene skal benyttes i en eventuell tillatelse.
Disse vilkår vil erstatte det gamle vilkåret
om å anlegge, drive og vedlikeholde en fiske-
utklekkingsanstalt, gitt ved kongelig resolu-
sjon 16. mars 1934, dette vilkår vil nå bli opp-
hevet.

Olje- og energidepartementet

tilrår:

Mesna Kraftselskap tillates å senke Sør-
Mesna 1,0 m under den grense som i dag gjel-
der før 1. desember. Nytt manøvreringsregle-
ment fastsettes i overensstemmelse med de-
partementets foredrag av 19. mai 1978.

De ytterligere vilkår vedrørende fisket i
Mesnavatna fastsatt ved kongelig resolusjon
16. mars 1934 endres i overensstemmelse med
departementets foredrag av 19. mai 1978.

12. Arendals Vassdrags Brukseier- forening.

*(Endring av reglement for manøvrering av
dammene i Arendalsvassdraget.)*

Kongelig resolusjon av 19. juni 1978.

I brev av 26. februar 1975 avga Hoved-
styret for Norges vassdrags- og

elektrisitetsvesen innstilling i anled-
ning søknad fra Arendals Vassdrags Bruks-
eierforening om endring av reglement for
manøvrering av dammene i Arendalsvassdra-
get. Hovedstyrets brev hadde følgende ord-
lyd:

«Med departementets ekspedisjon av 27. sep-
tember 1972 fikk Hovedstyret oversendt til
uttalelse følgende søknad av h.r.advokat Jan
Dahl datert 9. s. m. vedr. ovenstående:

«Ovennevnte manøvreringsreglement for
Vråvatn, Nisser, Fyresvatn, Drang og Nelaug
er fastsatt senest ved kgl. res. av 17. mars
1950. De fleste av bestemmelsene er imidler-
tid av eldre opprinnelse, og reglementet antas
i dag å ha til dels noe foreldet form og inn-
hold. Blant annet er kraftreguleringsbestem-
melser og fløtningsbestemmelser flettet sam-
men, hvilket som nevnt nedenfor har forårs-
saket uenighet om forståelsen av reglementet.
Dessuten har Nidarå Fellesfløtningsforening
nå besluttet at det inntil videre ikke skal
drives fløtning i foreningens regi, og fløtn-
ingsinnretningene er nedlagt og i det vesent-
ligste fjernet.

Når det gjelder reglementets punkt 4 for
Fyresvatn har det vært uenighet om forståel-
sen av reglementet, og da i første rekke punk-
tets femte ledd som angir at vannslippingen
«utenfor flomtiden så vidt mulig ikke må
overstige gjennomsnittlig 19 m³/sek. i en 4
ukers periode». Brukseierforeningen har vært
av den oppfatning at denne bestemmelse, som
står blant fløtningsbestemmelsene, bare angir
det maksimum fløtningen kan kreve sluppet.
Denne forståelse er imidlertid som kjent ikke
delt ved Departementets brev av 25. april d. å.,
og spørsmålet er innklaget for Kongen, jfr.
min klage av 16. mai d. å. Brukseierforening-
en fastholder således sin fortolkning, men
jeg kommer i dette brev ikke inn på den
nærmere begrunnelse for hvorfor brukseier-
foreningen fortsatt mener at dens fortolkning
må være den riktige.

Etter det ærede Departements brev av 25.
april d. å. har reglementsfortolkningen og De-
partementets brev vært gjenstand for en om-
fattende diskusjon i brukseierforeningen; og
man er kommet til at det det ærede Departement
uttaler seg om, kun refererer seg til
tappeadgangen i fyllingsperioden og sommer-
halvåret for øvrig, jfr. siste del av den siterte
uttalelse fra N. V. E. Man forstår det således
at selv om det ærede Departement ikke har
delt brukseierforeningens syn om at angivel-
sen av 19 m³/sek. i gjennomsnitt over en 4
ukers periode bare er en maksimering av hva
fløtningen kan kreve, så er det ikke ment å
gi uttrykk for at den angjeldende bestemmelse
skulle innebære noen begrensning for tappin-
gen i vinterhalvåret som for Fyresvatns ved-
kommende er regulert i punkt 4, siste ledd, der
det er angitt at «Vannslippingen fra Fyres-
vatn forøvrig skal foregå således at det fås
jevntest mulig driftsvann for de nedenforlig-
gende kraftanlegg».

For skulle noen slik begrensning gjelde for
vinterhalvåret (og det tilsvarende også skulle